

[Hartvig Frisch.]

ratificeret og er med i selve Beslutningerne, for en Ting er jo, at der er 44 Stater om at tiltræde det oprindelige Udkast, en anden Ting er, hvor mange Stater der reelt er medarbejdende, og jeg har i Pressen set, at der er adskillige Stater, som har været med i Bretton Woods, der ikke har ratificeret og ikke er traadt ind i selve Arbejdet. Da der nu her ved Ledelsen af Fond og Bank nævntes, at der er en Særstilling for de fem Stormagter, som vi ogsaa kender det fra UNO-Organisationen, vil jeg gerne spørge, om alle disse fem Stormagter er med. Det kan blive af en vis Betydning for Danmark. Det skulde helst være saadan, at et saa stort Antal som muligt var med, og at dermed Adgangen til at faa Handelsforbindelser og eventuelt fremmed Valuta gennem Fonden kunde blive saa udstrakt som muligt.

Der er et andet Spørgsmaal, jeg gerne vil nævne, og som saaledes som Formuleringen er, og jeg maa tilføje: ogsaa efter at jeg har hørt den højtærede Udenrigsministers Udtalelser, ikke staar mig ganske klart. Jeg sigter her til Spørgsmaalet om Begyndelseskursen i det forelagte Dokument Artikel XX, Afsnit 4. Der sondres der mellem to Hovedgrupper, nemlig Medlemmer, hvis Moderlands Omraade ikke har været besat af Fjenden, og saadanne Medlemmer, hvis Moderlands Omraade har været besat af Fjenden. Det engelske Udtryk, der staar der, „the enemy“, opfatter jeg som set fra de allierede Nationers Synspunkt, saa dermed konkret menes Tyskland, Italien, Japan og andre Lande, der har været i Krig med de allierede Nationer, saa der ikke for Danmarks Vedkommende skal rejses spidsfindige juridiske Spørgsmaal om, hvorvidt Landet paa et vist Tidspunkt har været i en faktisk Krigstilstand. Det Begreb maa betragtes som fuldkommen fastslaaet. Derfor maa vort Land komme ind under Bestemmelsen i Stk. d.: „et Medlem, hvis Moderlands Omraade har været besat af Fjenden“, og saa kommer de øvrige Bestemmelser, hvor der navnlig siges: „90 Dages Fristen forlænges indtil et Tidspunkt, der fastsættes gennem Overenskomst mellem Fonden og det paagældende Medlem“. Den højtærede Udenrigsminister nævnte som Skæringsdag den 27. Oktober 1945, og nu vil jeg gerne stille det Spørgsmaal, hvorledes vi konkret skal opfatte vor Stilling med Hensyn til Ansættelse af Begyndelseskursen. Skal vi regne fra den Dag, den højtærede Udenrigsminister nævnte, den 27. Oktober 1945, og skal vi dertil lægge de 90 Dage plus den Tid, der staar nævnt i d., Stk. 1,

eller har jeg misforstaaet dette? Skal vi regne fra et andet Tidspunkt? Kan man sige, at naar vi ikke har ratificeret, er Fristen ikke begyndt at løbe? Efter Gennemlæsning af Dokumentet og Bemærkningerne dertil staar det mig forholdsvis uklart, hvorledes man skal forstaa, fra hvilket Tidspunkt Fristen løber, og hvorledes man skal fortolke dette Stykke.

Med Hensyn til hvad man kan kalde den store Hensigt med Aftalerne i Bretton Woods og Fonden og Banken, der oprettes, har den højtærede Udenrigsminister jo meget klart gjort opmærksom paa de Behov, man herigennem søger at tilfredsstille. Man maa jo erkende, at Verden efter den anden Verdenskrig er i den Situation, at det er nogle ganske enkelte Lande, som praktisk talt raader over hele den egentlige Masse af Kapital og specielt ogsaa af Guld, og at man derfor staar i den ejendommelige Situation for overhovedet at faa Handelen i Gang igen, at der ikke er anden Vej end at finde en Formidling mellem de Lande, der raader over Kapital, og de Lande, som til deres hele Handel og Erhvervsliv har Brug for denne Kapital. Man kunde egentlig sige, at den forarmede Del af Verden, hvortil vi uægtelig hører, kunde næsten have etableret sig paa samme Maade, som vi her i Landet kender det saa fortrinligt fra Kreditforeningerne: at de forarmede Lande, der repræsenterer et Behov og er villige til at betale for at faa det tilfredsstillet, havde lavet en stor Forening, men kunde ønske en solidarisk Støtte. Men jeg kan saa udmærket forstaa, navnlig paa Baggrund af den Kamp, som de allierede Nationer har ført, at man har bygget hele dette store Instrument op saadan, at alle Nationerne, baade de rige og de fattige, her gaar sammen. Utvivlsomt bliver det saadan, at det bliver de rige, som i første Omgang maa betale det store Indskud, og de mindre velhavende, som i Kraft af Bestemmelserne betaler det mindre Indskud.

Men det kan ikke nægtes, at de rige Nationer — og det bliver navnlig *den* store, rige Nation — har lige saa megen Interesse i dette Foretagende som de forarmede Nationer, for skal der være Tale om en Udnyttelse baade af de enorme Guldbeholdninger og de andre tilstedeværende mægtige Kapitalmidler, kan det kun være i Kraft af Eksport- og Verdenshandel, og dette forudsætter igen, at der bliver en Udveksling. Jeg erkender, at man her har skabt en Institution, som kan blive netop den Løsning, som kan muliggøre, at disse to Behov af vidt forskellig Art kan udlignes, og jeg